

“กระตุกไป ด่าไป !”

ชายหนุ่มโสด อายุ 20 ปี จากจังหวัดสุราษฎร์ธานี
เป็นผู้ป่วยนอก ที่รามาริบัติ

อาการสำคัญ

แขน ขา หน้ากระตุกเป็นครั้งคราวมา 5 ปี
ผู้ป่วยให้ประวัติว่า แขน หน้าเริ่มกระตุกเป็นบางครั้ง โดยเฉพาะเวลาพบผู้อื่น
อยู่ในที่สาธารณะ ใหญ่จะยกขึ้น บางครั้งหน้าสะบัดไปข้างหนึ่ง อาการที่เป็นไม่ซ้ำแบบ ผมพบ
ผู้ป่วยเป็นครั้งแรกขณะที่ผู้ป่วยขึ้นไปตรวจคลื่นสมองที่หน่วยประสาทวิทยาตามคำขอของแพทย์
ประจำบ้านผู้ตรวจผู้ป่วย เนื่องจากระหว่างที่ผมทำงานอยู่ในห้องข้างๆ ได้ยินเสียงคนร้องเสียง
“เอ๊ะ” บ้าง ด่าแม่บ้าง ! ก็ออกมาดูที่ห้องตรวจพบผู้ป่วยซึ่งมีอาการยกไหล่ สะบัดคอ แขน
กระตุก บางครั้งเหมือนสะดุ้งและด่าหรือกล่าวคำหยาบ ได้ซักประวัติเพิ่มเติมทราบว่าผู้ป่วย
ออกจากโรงเรียนเมื่ออายุ 16 ปีแล้วไม่ได้เรียนหนังสือ ต่อแต่ช่วยพ่อแม่ทำงานบ้านบ้าง ไม่
เคยซัดหัดสติ แต่รู้สึกเดือดร้อนกับอาการกระตุกดังกล่าวมาก ครั้งหนึ่งเคยทำความเดือดร้อน
ให้กับผู้ป่วย ขณะที่ไปยื่นฟังผู้สมัครเป็นผู้แทนราษฎรหาเสียงที่ในอำเภอแห่งหนึ่งในจังหวัด
ผู้คนไปฟังมาก ความที่ผู้ป่วยด่าและกล่าวคำหยาบ ทำให้คนที่ยื่นฟังการหาเสียงอยู่ข้างๆ โกรธ
มากหาว่าผู้ป่วยด่าแม่เขาจึงเอาเรื่องผู้ป่วย

อภิปราย

จากประวัติหรือถ้าเห็นผู้ป่วยก็บอกได้ทันทีว่าผู้ป่วยรายนี้เป็นโรค Gilles de la
Tourette ในระยะเวลาห่างกันไม่กี่เดือนผมพบผู้ป่วยอีกรายที่แผนกตรวจผู้ป่วยนอกเป็น
สามเณร มีอาการแบบนี้ เคยถูกสมภารโกรธใช้ไม้ตีเอาเพราะเกิดไปร้องกล่าวคำหยาบขณะ
สวดมนต์จำวัตร !

Gilles de la Tourette's syndrome (GTS) หรือ Tourette's disorder เป็น
โรค tic ที่มีกระตุกตามแขน ขา หน้า และการออกเสียงร่วมกับการด่าหรือกล่าวคำหยาบ
ออกมาเป็นครั้งคราว ผู้ป่วยด้วยโรคนี้บางรายมีพฤติกรรมที่ผิดปกติ บางรายมีย้ำคิดย้ำทำ
ผู้ป่วยเด็กที่อยู่ไม่สุขและมีสมาธิสั้น เป็นต้น

ที่ผมนำเอาโรคนี้มาเสนอไว้เพราะถ้ารู้จักโรคนี้แล้วเราจะช่วยผู้ป่วยได้
เนื่องจากยาที่รักษาได้ผล และโรคนี้พบได้เสมอๆ บางรายงานพบว่าพบมากถึง 5 ต่อประชากร
10,000 คน ผู้ป่วยมักเป็น ชายมากกว่าหญิงและมีอาการก่อนอายุ 18 ปี เชื่อว่ามีสาเหตุ
จากพันธุกรรม ยาที่ผมให้ผู้ป่วยรับประทานคือ haloperidol ในผู้ป่วยรายนี้ให้ขนาดเพียง 0.5
มิลลิกรัมต่อวันก็ได้ผลมาก ผู้ป่วยแทบไม่มีกระตุกและไม่ด่าอีก ผู้ป่วยรายนี้นานๆ มารับยาที่
โรงพยาบาลและได้มาให้ผมติดตามดูมากกว่า 10 ปี นอกจาก dopamine antagonist เช่น
haloperidol แล้วยาอื่นๆที่มีผู้รายงานว่าได้ผลก็มีอีก เช่น pergolide และ baclofen เป็นต้น
แม้กระทั่งการรักษาด้วยการกระตุ้นสมองก็มีผู้รายงานใช้รักษาโรคนี้ ผมขอแนะนำ
เอกสารอ้างอิงทั้งเก่าและใหม่ไว้ด้วย ผมเกือบจะลืมเรียนไว้ว่า Goerges Gilles de la
Tourette เป็นประสาทแพทย์ชาวฝรั่งเศสที่รายงานผู้ป่วยที่มีอาการนี้ไว้ 9 รายเป็นคนแรก และ
เป็นผู้เสนอว่าโรคนี้เป็นโรคทางพันธุกรรมด้วย

แนะนำเอกสาร

- 1) Jankovic J. Tourette's syndrome. N Engl J Med 2001; **345**: 1184-92.
- 2) Ring HA, Serra-Mestres J. Neuropsychiatry of the basal ganglia. J Neurol Neurosurg Psychiatry 2001; **72**: 12-21.
- 3) Nomura Y, Segawa M. Tourette Syndrome in Oriental children : clinical and pathophysiological considerations. In : Gilles de la Tourette Syndrome. Eds: Friedhoff AJ, Chase TN. Raven Press, New York. 1982; pp 277-80.
- 4) Tulen JHM, Azzolini M, de Vries JA, Groenveld WH, Passchier J, van de Wetering BJM. Quantitative study of spontaneous eye blinks and eye tics in Gilles de la Tourette's syndrome. J Neurol Neurosurg Psychiatry 1999; **67**: 800-2.
- 5) Meyer P, Bohnen NI, Minoshima S, et al. Striatal presynaptic monoaminergic vesicles are not increased in Tourette's syndrome. Neurology 1999; **53**: 371- 4.
- 6) Pauls DL, Leckman JF. The inheritance of Gilles de la Tourette's syndrome and associated behaviors. Evidence for autosomal dominant transmission. N Engl J Med 1986; **315**: 993-7.
- 7) Hanna PA, Janjua FN, Contant CF, Jankovic J. Bilineal transmission in Tourette syndrome. Neurology 1999; **53** 813-8.
- 8) Mostofsky SH, Wendlandt J, Cutting L, Denckla MB, Singer HS. Corpus callosum measurements in girls with Tourette's syndrome. Neurology 1999; **53**: 1345-7.
- 9) Zimmerman AM, Abrams MT, Giuliano JD, Denckla MB, Singer HS. Subcortical volumes in girls with Tourette syndrome. Support for a gender effect. Neurology 2000; **54**: 2224-9.
- 10) Kompoliti K, Goetz CG, Leurgans S, Raman R, Comella CL. Estrogen, progesterone, and tic severity in women with Gilles de la Tourette syndrome. Neurology 2001; **57**: 1519.

- 11) Gilbert DL, Sethuraman G, Sine L, Peters S, Sallee FR. Tourette's syndrome improvement with pergolide in a randomized, double-blind, crossover trial. Neurology 2000; **54**: 1310-5.
- 12) Singer HS, Wendlandt J, Krieger M, Giuliano J. Baclofen treatment in Tourette syndrome. A double-blind, placebo-controlled, crossover trial. Neurology 2001; **56**: 599-604.
- 13) Sanberg PR, Shytle RD, Silver AA. Treatment of Tourette's syndrome with mecamylamine. Lancet 1998; **352**: 705-6.
- 14) Babel TB, Warnke PC, Ostertag CB. Immediate and long term outcome after infrathalamic and thalamic lesioning for intractable Tourette's syndrome. J Neurol Neurosurg Psychiatry 2001; **70**: 666-71.
- 15) Robertson MM, Banerjee S, Kurlan R, et al. The Tourette syndrome diagnostic confidence index. Development and clinical associations. Neurology 1999; **53**: 2108-12.
- 16) Kurlan R. New treatment for tics ? Neurology 2001; **56**: 580-1.